

Bokcirkel 4 maj 2024

Diktanalys av Bo Bergmans "Melodi" (1913)

Dikten [Melodi](#) av Bo Bergman publicerades först 1913 och är nu fritt tillgänglig på nätet. Vi tycker att den är väldigt vacker och fortfarande aktuell - även om den är 100 år gammal. Innan vi diskuterade dikten hade vi inga höga förväntningar och ansåg att den var en vanlig kärleksdikt trots att vi redan då konstaterade att den är intelligent uppbyggd och orden valdes med omsorg. Därutöver hade vi ingen kunskap om författaren förutom att han publicerade mycket.

Melodi är skriven i ett jag-perspektiv och handlar om det lyriska jagets tankar om sin älskade som inte är i närheten. Dikten omfattar tre verser med vardera sex rader som följer rimschemat ABC. Varje vers innebär ett motiv som driver det lyriska jaget att uttrycker sig.

I den första versen är det ett naturmotiv. Det lyriska jaget beskriver sin älskade "du" som en naturkraft som behärskar miljön. Själva kraften uttrycks via personifikationer av naturelement som till exempel "lever vår källa" eller "sjunger vår tuva". Den klimaktiska användningen av verb som exempelvis "brinna", "susa" och "fälla" ska förstärka naturkraftens intryck. Metaforen "som guld i din famn" i den sista raden sammanfattar att allt som den älskade rör är guld värt och är bara bra.

Den andra versen innehåller ett kroppsligt motiv där "jag" uttrycker sin längtan efter "du". Här fordrar det lyriska jaget genom imperativen "räck mig de älskade händerna" närhet på en fysisk nivå. Den ska befria hen från all längtans sorg för att hen behöver "tröst", lever i "mörkret" och upplever "kval". Adjektiven "skummiga", "vaggande" och "älskade" beskriver sättet av tillstånd, rörelse och känsla som reflekterar jagets längtan. I den sista versen styr ett själsligt motiv jaget. "Du" befinner sig inte nära men har ett djupt inflytande på "jag". "[...] [B]ara jag ser dig vandra i fjärran förbi" och "[s]äg mig vem ger dig makten som blir melodi?" beskriver det ensidiga maktförhållandet.

Imperativen kontrasterar "makt" och "melodi" som en hemsk-skön relation. Det betyder att det lyriska jaget egentligen inte vill befrias från sin längtan men hellre vill fortsätta beundra "du" från distans. En melodi omfattar allt och är alltid vacker liksom en god gudsgestalt. Eftersom allt duets agerande är melodiös enligt det lyriska jaget sätter hen "du" lik en gud.

Tillsammans formar den första och den sista versen en ram av kraft och distans omkring det lyriska jagets önskan efter närhet. Båda verser börjar med "[b]ara du" som

understryker ramen liksom en anafor.

Dikten förmedlar en lugn känsla. Trots att den börjar med dramatiska verb slutar den med en relaxerande "melodi" . Det lyriska jaget vet att sin älskade alltid är med hen oavsett var den befinner sig: Naturen speglar den älskades närvaro. Även om det lyriska jaget skulle ha oljud som "skummiga stränder" omkring sig så kommer hen att höra "din vaggande vågsorl som tröst". Att "du" sätts på en piedestal uttrycker sig också i det lyriska jagets passivitet. Hen använder imperativ för att fordra en handling från "du" men agerar inte själv.

Vi frågade oss om publiceringen av den här dikten också skulle ha fungerat i nutid. Språket är enkelt, modernt och lätt att förstå men tyder på en tid före skrivreformen. I nutid skulle vi anpassa de i plural flekterade verbformer som till exempel "brinna" och "darra" till "brinner" och "darrar". Från ett nuvarande perspektiv kan vi jämföra det lyriska jaget med en fan som beundrar sin idol. Det lyriska jaget kunde till exempel vara en Swiftie som längtar efter kontakt med Taylor Swift men håller sig i anonymiteten på distans för att behålla, upprepa och dyrka sin bild av popstjärnan.

Sammanfattningsvis är *Melodi* en fin kärleksdikt som vi verkligen rekommenderar att läsa. Man behöver lite tid för att låta sina tankar följa raderna och förstå meningen. Dikten är välformulerad och egentligen skulle man gärna vilja fortsätta läsa fler verser - om de hade funnits. Vi alla känner känslan som dikten beskriver och har lätt att identifiera oss med det lyriska jaget. Vår bokcirkel ger dikten 5/5 poäng.